

Kmečka trgovina

Novo določbe za trgovino z deteljnim semenjem

V naši banovni obstoji deset deloma banovinskih deloma zasebnih Trifolin čistilnic deteljnega semena. Trifulin čistilnice odstranjujejo s pomočjo kovinskega praša, ki učinkuje s pomočjo elektromagneta na trifolin čistilnici, deteljno seme od semena deteljne predenice. Površina deteljnega semena je gladka, površina predenice semena pa ne, zato se predenice semena kovinski praš oprime in se potem tako oprášeno predenice seme s pomočjo elektromagneta odstrani. Po zakonu o kontroli semen kulturnih rastlin z dne 30. septembra 1921 in pravilnika k temu zakonu z dne 17. oktobra 1922 je namreč prepovedano trgovanje z deteljno predenico okuženimi semeni in se smatra nečisto seme kot nedobro. Zato se tako seme ne sme prodajati razen čistilnicam. Nadalje pravi pravilnik o kontroli semenja kulturnih rastlin, da morajo prekupci, ki nimajo strojev za čiščenje semen, biti pooblaščenici za kupovanje takega semena od oseb, ki imajo take stroje. Zato smejo kupovati nečisto seme samo oni trgovci, ki so za to pooblaščenici od lastnika Trifolin-čistilnic. Ti pooblaščenici morajo tako nakupljeno seme oddajati čistilnicam, ne pa prodajati naprej, najmanj na potrošnikom-kmetovalcem. Oni trgovci, ki prodajajo nečisto deteljno semenje kmetovalcem s pooblastilom, imajo pooblastilo samo v ta namen, da prodajajo direktno nečisto seme. Toda potrošnikom se sme prodajati samo ono semenje, ki ga plombira državna kmetijska ogledna in kontrolna postaja.

Kako je na žitnem trgu

Napet položaj v svetovni politiki je vplival tudi na naš žitni trg. Pridelovalci so postali oprežnejši, nič več ne silijo z žitom na trg ter je cena zaradi tega za nekaj dinarjev že poskočila. Pšenica se sedaj kupuje za domače potrebe, dočim jo Prizad, ki jo rabi za izvoz, kupuje le manjše količine. Zadnje dni je Prizad sklenil s Svico veliko dobavno kupčijo ter je prodal 2000 vagonov pšenice. Cena pšenice je naslednja: bačkovslavonska pšenica, okolica Novega Sada in Sombora notira 154—156 din, gornjebačka 157—158 din, gornje banatska-potiska 158—160 din, srednja in južna banatska 153—155 din. Zelo veliko je povpraševanje po koruzi. Na trgu se pojavlja že tudi nova, umetno sušena koruza. Cena za koruzo v storžih je 120 din. Stara koruza se prodaja danes po 145 din, nova, umetno posušena pa po 125 din.

Pogajanja z Nemčijo preložena

V začetku oktobra bi morala biti trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo zaradi ureditve vprašanja plačevanja in medsebojne blagovne trgovine. Kot kraj sestanka je bil določen Köln. Kakor pa sedaj poročajo, je ta sestanek odložen za negotov čas zaradi sedanjih evropskih političnih razmer. Od teh pogajanj so si obetali zlasti naši lesni trgovci oživitve lesne trgovine z Nemčijo.

Goveja živina

Slinavka je menda že ukročena. Zadnje čase se ne javljajo novi primeri okuženja po tej nevarni kugi, pa so zaradi tega tudi zadnji sejmi nekoliko oživel. Seveda pa so ostale stroge odredbe tudi še nadalje v veljavi ter je cela vrsta sejmov ukinjenih. Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč: Planina: volji 6.25, 5.50 in 4.25 din, telice 5.50, 4.50 in 4.25 din, krave 4 in 2.50 din, junci 4—5, bikli 4 din. — Gradec pri Črnomlju: teleta 5—5.50, junci 3, volji 4.50, krave 2.50 do 3.50 din. — Dole pri Litiji: volji 4.50—5 din, krave in junci 4—4.50 din. — Kranj: volji 6.50, 6 in 5.25 din, telice 6.25, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 4.75 in 4.25 din, teleta 8 in 7 din. — Krško: volji 6, 5.50 in 5 din, telice 5.50, 5 in 4.50 din, krave 5, 4 in 3.50 din, teleta 6—7.50 din. — Murska Sobota: bikli 5—6, 4.50 in 4 din, telice 5.50 do 6, 4.50—5 in 4 din, krave 4, 3 in 2.50 din, teleta 6 in 5—5.50 din. — Ljutomer: telice 4.50—5, 4—4.50 in 4 din, krave 5, 3.50—4 in 2—2.50 din, teleta 7 in 5—6 din.

Svinje

Na sejmu v Ptujju je znašal dogon 185 svinj in 153 prascev. Prodanih je bilo 86 rilcev; cene: pršutarji 7—7.50 din, debele svinje 8 din, plemenske svinje 6.50—7 din. Mladi pujski 100 do 150 din za glavo. — Na Gorenjskem se prodajajo špeharji po 10.50 din, pršutarji po 8.50—9.50 din,

mladi pujski 7—8 tednov stari pa po 150—220 din za glavo. — V Posavju so špeharji po 11, pršutarji po 6—9 din, svinje za rejo po 7—8.50 din. — Na Murskem polju so svinje po 6—7 din za 1 kg žive teže.

Hmelj

Zadnje uradno poročilo iz Zalca javlja, da izredno živahno zanimanje in povpraševanje v hmeljski kupčiji traja dalje. Cene so se nadalje dvignile ter se je plačevalo za boljše in najboljše blago 29—30 din za kilogram, z napačnim vred pa izjemoma že tudi nekaj več; izpod 28 din za 1 kg pa sploh skoro ni dobiti nobenega blaga več. Ker so zaloge letošnjega pridelka v prvi roki že zelo pihle, je zaključna tendenca prav živahna in čvrsta. — Kakor poročajo iz drugih hmeljskih okolicev, je kupčija nekoliko bolj mirna.

Mariborski trg

Na trg v soboto, 24. septembra, so špeharji pripeljali osem svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 15 din, slanina 13—15 din. Na trgu je bilo 16 voz in 105 vreč krompirja 0.75—1.50 din, 43 vreč čebule 2—3 din, česen 5—7 din, 10 voz zelja

glava 0.50—3 din, kislo zelje kg 4 din, repa komad 1 din, kumarce komad 0.25—1 din, zelena paprika 6—13 komadov 1 din, karfiola komad 1—8 din, ohrovt 0.50—2 din, hren kg 8—9 din, zelena komad 0.50—3 din, buče 0.50—2.50 din, paradižniki kg 3—4 din, šopek peteršilja 0.50 do 1 din, glavna solata komad 0.50—1.50 din, endivija kom. 0.25—1 din, motovilec (repincelj) in špinača, kupček 1 din, por komad 0.25—1 din, vrtno korenje, fižol v stročju kupček 1 din, redkev šopek 1 din. Sadje se je prodajalo: jabolka 2—5 din, hruške 4—8 din, sirove 6—8 din, črnice liter 3 din, brusnice 9—10 din, breskve kg 3 do 10 din, grozdje 3—8 din, ceili orehi 10 din, luščeni orehi 36—40 din, kostanj 5 din, šipek liter 2.50 do 3 din. Na trgu je bilo 9 vreč pšenice 1.75 do 2 din, 8 vreč rži 1.50—1.75 din, 9 vreč ječmena 1.25—1.50 din, 14 vreč koruze 1.50—1.75 din, 8 vreč ovska 1 din, 8 vreč prosa 1.25—1.50 din, 7 vreč ajde 1.50 din, 16 vreč fižola 1.50—2.50 din. Mleko je bilo liter 1.50—2 din, smetana 10 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—32 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.75—1.25 din. Prinešeno je bilo 203 kokoši 18—25 din, 764 komadov piščancev, par po 18—50 din, 11 gosi 35 do 40 din, 27 puranov 35—45 din, 38 rac 12 do 20 din, 18 domačih zajcev 5—20 din. Na trgu je bilo samo dva voza otave, ki se je cenila od 63 do 70 din za 100 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Prodajalka se ni zbrisala hipotek raz bremenprosto prodanega zemljišča. K. F. v S. Leta 1935 ste kupili od veleposesnice, čije posestvo je obremenjeno z več hipotekami, gozdno parcelo, pri čemer bi morali plačati kupnino do 15. januarja 1936, prodajalka pa bi morala oskrbeti zbris hipotek raz prodane parcele do 25. marca 1936. Slednjega prodajalka še ni storila, niti niste Vi — razen nadevka — plačali kupnine. Na posamezna vprašanja vam odgovarjamo: Upniki, kojih terjatve so zavarovane s hipotekami na sedaj Vaši gozdni parceli, smejo z izvršbo seči na Vašo parcelo, ako je bila izvršljivost njih terjatve zaznamovana, preden je bila lastnina parcele prepisana na Vas. Ako pa izvršljivost še ni bila zaznamovana, smejo zoper Vas vložiti tako zvano hipotekarno tožbo (da ste dolžni plačati celo njihovo zavarovano terjatve ogibom izvršbe v Vašo obremenjeno parcelo) in po pravomočnosti sodbe voditi izvršbo v Vašo obremenjeno parcelo v izterjavo cele zavarovane terjatve. — Iz prvoga odgovora vidite, da trditve odvetnika ni točna. — Zakonite petodstotne obresti tečejo od dneva, ko bi morali po dogovoru plačati kupnino, čeprav Vas prodajalka ne terja na plačilo slednje. Pač pa astarajo obrestne terjatve, v kolikor so starše od treh let. — Po našem mnenju bi bilo bolje s plačilom kupnine (zlasti ako ga prodajalka ne terja) počakati, dokler ne oskrbi zbrisa hipotek. — Sodni polog kupnine ni na mestu, ker niso podani za to potrebni pogoji. — Morda vam vknjiženi upniki dajo dovoljenja za bremenprosto odpis, odnosno zbris njih zastavnih pravic raz Vaše parcele. Ako ne, boste pač morali prodajalko tožiti na izpolnitev prevzete obveze in po dobljeni pravdi eventualno voditi izvršbo, ki pa je precej komplicirana, odnosno njen uspeh dvomljiv. Sodišče bo namreč naročilo prodajalki, da založi zneske, potrebne za plačilo vknjiženih terjatev; seve, ako, odnosno dokler prodajalka plačila ne bo zmogla, ne boste mogli doseči zbrisa. Stroške zbrisa hipotek trpi prodajalka, čeprav to ni bilo izrecno v pogodbi določeno; važno je, da se ni dogovorilo nasprotno.

Pravica do upokojitve po pravilih bratovske skladnice. Maks P. Po omenjenih pravilih imajo pravico do pokojnine predelavci, kopači in strelni mojstri z najmanj 55 leti starosti, drugi delavci rudniških podjetij pa z najmanj 60 leti starosti, a le, ako so dovršili 35 let vstevnega polnopravnega članstva pri bratovski skladnici. — V primeru onemoglosti imajo polnopravni člani pravico do pokojnine tudi brez prej naštetih pogojev za onemoglega se šteje član, ki si ne more zaradi starosti, bolezni ali drugih hib zaslužiti z delom po svojih močeh in sposobnostih glede na izobrazbo in svoje dosežanje zvanje niti eno tretjino tega, kar zaslužijo telesno in duševno zdrave osebe iste vrste in podobne izobrazbe v istem kraju s podobnim delom. — Gornje pravice članstva se ohranijo osebam, ki so bile zavarovane najmanj tri leta, a je članstvo prenehalo zaradi redukcije dela, do enega leta po redukciji,

ako so bile zavarovane najmanj šest mesecev, pa do šest mesecev po redukciji. Po preteku kolektorskega leta, v katerem je potekel omenjeni rok, mora plačati taka oseba letno pristojbino 20 din za ohranitev svojih pričakovanih pravic. Če je bivši član v težkem materialnem stanju, mu sme glavni upravni odbor na njegovo prošnjo plačevanje odgoditi. Tako more ohraniti član svoje pravice s plačevanjem pristojbine, a le za tretjino časa svojega vstevnega članstva, ki ga želi ohraniti; v posebno opravičenih primerih sme glavni upravni odbor tudi reduciranim delavcem podaljšati rok na polovico tega časa. — Vzlic eventualnemu podaljšanju bo potem takem Vaš svak v kratkem zgubil gornje pravice. — Delodajalca se žal ne more prisiliti, da bi svoječasno odpuščenega delavca zopet sprejel na delo.

Izguba dela parcele pri merjenju po privatnem geometru. E. M. in N. O priliki merjenja po privatnem geometru ste Vi z možem izgubili del svoje parcele. S tem razmejičenjem se niste strinjali, radi bi dosegli ponovno meritev po državnem geometru, a je občina in okrajno načelstvo ne dovolila. — Pri kaki priliki je privatni geometer ugotavljal meje? Kdo ga je najel in zakaj? Ali ste morda že vnaprej podpisali izjavo, da boste priznali meje, kakor jih bo on izmeril? Ali je šlo za sodno razmejičenje? — Ako ste se z mejšem dogovorili, naj mejo določi privatni geometer in ako ste podpisali izjavo, da boste mejo priznali (tak podpis navadno geometri že vnaprej zahtevajo), vam naknadni odrek priznanja nič ne pomaga in meja žal velja. Ako je mož pod skrbstvom, bi moral izjavo dati, odnosno podpisati ali vsaj naknadno odobriti njegov skrbnik ali pomočnik, ker bi sicer ne bila obvezna. — Ako omenjena izjava ni bila dana, odnosno podpisana, in ni šlo za sodno razmejičenje, lahko vsak čas predlagate, naj sodišče uredi mejo, ako so res sporne. Ako vrednost spornega mejnega prostora ne presega 500 din, bo sodišče dokončno določilo mejo. Pri tem bo preskusilo, kdo ima močnejšo pravico do spornega prostora; če močnejša pravica ne bo dokazana, bo določilo mejo po zadnji mirni posesti, če tudi te posesti ne bo možno ugotoviti, bo sporni mejni prostor razdelilo po pravični oceni. — Ako znaša prometna vrednost spornega prostora nad 500 din, lahko uveljavljate svojo močnejšo pravico a pravdo, in sicer najkasneje v treh mesecih od dne pravomočnosti odločbe, izdane v nespornem postopku o ureditvi meje. Dokazati bi morali, da ste že 30 let izključno Vi hasnovali mejni prostor javno, brez sile in prošnje, ali pa, da ste z veljavnim naslovom pridobili posestvo z mejnim prostorom vred in da ste ga sami v teh mejah hasnovali, odnosno, da ga mejš še ni hasnoval 30 let. — Za ureditev mej zasebnih posestev ni treba dovoljenja občine in tudi ne okrajnega načelstva. — Predlog za ureditev meje, odnosno tožbo mora vložiti skrbnik, odnosno pomočnik preklicanega lastnika.

Podpora za popravilo napajališča. E. N. Pred leti je Vaš mož z javno podporo napravil ob banovinski cesti, kjer daleč okoli ni dobre pitne vode, vodno korožo za napajališče. Sedaj je sled-